

Vruchtbare Aarde 4/2008

De kunst van het Damestasjes Lezen

Spiegel van de ziel

INTRO: Vrijwel elke vrouw heeft er eentje: een damestasje. Groot, klein, te klein, versleten, hersteld, modieus of keurig onderhouden. Alles wat een vrouw denkt nodig te hebben zit erin. Daarom zegt zo'n damestasje ook zoveel over de eigenaresse. Kieper het tasje om en je kijkt in een ziel. Vijf vragen aan Yoeke Nagel over de kunst van het lezen van Damestasjes en Herenbroekzakken.

TEKST: Ja, wat is ze eigenlijk niet? Ze is journaliste, auteur, hoofdredactrice, redactieteambegeleidster, *personal coach*, webtekstschrijfster, psycho-sociaal therapeute, co-moeder, geliefde, heks, doorgeefluik van ideeën, verzamelaarster van feiten en meningen, schrijfster van begrijpelijke teksten ("Omdat er anders gewoon geen lol aan is").... Yoeke's werk is het op weg helpen van mensen in ogenschijnlijk vastgelopen situaties.

Behalve een journalistieke tekst kan het gaan om een team dat beter moet functioneren of om een ingewikkelde situatie in een persoonlijke leven waar de oplossing maar niet van in beeld wil komen. Yoeke Nagel kan ook helpen met opruimen. Letterlijk en figuurlijk. Het is het onderwerp van haar voorlaatste boek. Een boek over de magie van het plezierig poetsen en boenen in huis, geest en wereld.

"Mijn moeder maakt nooit schoon," zo luidt de reactie van dochter Nagel op de boekenwebsite bolcom. "Mijn moeder maakt echt nooit schoon! Haha! We doen een beetje met zijn allen de kleine dingetjes, en we hebben zelfs een schoonmaakster. Nou ja, het is wel een heel leuk en interessant boek dat mijn moeder over schoonmaken heeft geschreven. Er staan veel handige tips in en dingen waardoor schoonmaken leuker wordt; dat je niet alleen het huis opruimt, maar ook jezelf. Het is niet duur en je hebt er veel aan. Ik hoop dat mijn moeder het ook 's leest."

Eigenlijk gaan alle zeven boeken die Yoeke geschreven heeft over essentiële levenszaken. Over de liefde natuurlijk. Dat in de allereerste plaats. Maar zeker ook over de raadselachtige aspecten van de liefde, het feit bijvoorbeeld dat een vrouw in haar tasje jaar in jaar uit een spuugdoekje van de jongste bij zich blijft dragen, plus een onbekend stukje hout en niet te vergeten dat flesje rozemarijnolie en maar liefst twee telefoons... Wie durft er eigenlijk nog een tasje om te kieperen?

Ergens las ik over gemopper op feesten en recepties. Over heren die met lede ogen moesten aanzien hoe Damestasjes gelezen werden. En dat je het Lezen van Damestasjes nu hebt uitgebreid met het Lezen van Herenbroekzakken. Begrijp ik het goed dat jij op feestjes en recepties een soort act verzorgt waarbij je damestasjes 'leest'?

"Jazeker, dat doe ik. Niet op elk willekeurig personeelsfeestje. Mensen moeten liefst wel bereid zijn tot enig zelfonderzoek – tot contemplatie en mededogen. Dat laatste is zelfs onmisbaar, ook als je slechts toeschouwer bent bij het lezen van een Damestasje. Wat er open en bloot op tafel ligt is ten slotte niets minder dan de ziel van de tasjeseigenaresse. Een omgekeerd Damestasje of een leeggeschepete set Herenbroekzakken bevat voorwerpen die we allemaal herkennen en waar we ook een bepaalde context aan verbinden - wel of niet terecht. Ik vraag altijd eerst om discretie bij omstanders.

"De aanvankelijk wat lacherige sfeer ('Hi hi hi, Damestasjeslezen!') verdwijnt snel als voelbaar wordt hoe intiem de dingen zijn die we bij ons dragen. Het zijn magische objecten

die aangeven waar we ons mee verbonden hebben: personen, kwaliteiten, activiteiten. Elk voorwerp heeft een puur persoonlijke betekenis en elk voorwerp weerspiegelt iets van onze verlangens en angsten: hoe we ons willen presenteren aan de buitenwereld, maar ook iets van onze stille twijfel – onze onzekerheden.

“Veel mannen dragen geen externe DNA-string, zoals ik eens iemand een Damestas heb horen noemen. Mannen dragen hun overlevingspakketje vlak op de huid – in hun broekzakken. Een man heeft kennelijk weinig nodig. Tenminste, dat is wat ik vroeger dacht. Maar dat beeld blijkt niet te kloppen. Inmiddels heb ik ontdekt dat mannen niet alleen hun broekzak vullen met spullen ‘voor het geval dat’, maar ook nog de zak van hun overhemd, hun colbertje, het windjack, de fietstas, het handschoenenvakje in de auto en wie weet nog een bagagekluis op het station.

“Mannen zijn net eekhoortjes wat dat betreft: overal ligt wel wat. Dat past bij de bredere blik die veel mannen hebben. Vrouwen, die vaak alle details van een kleiner gebied zien, houden alles binnen handbereik. Nou ja, handbereik... Je moet vaak stevig archeologisch onderzoek doen om een lippenstift te vinden in een Damestasje.”

Tussenkop: Berg zoi

Vrijwel elke vrouw heeft er eentje, zeg je: een damestasje. Groot, te klein, versleten, hersteld, modieus of keurig onderhouden. Alles wat een vrouw denkt nodig te hebben zit erin. Daarom zegt de inhoud van een damestasje veel over de eigenaresse ervan. Kieper zo'n tasje om en je kijkt in een ziel. Wat zie jij eigenlijk?

“Als je een Damestasje omkiepert, zie je in eerste instantie een berg zoi. Veel vrouwen verontschuldigen zich daar zelfs voor, zoals ze zich ook voor hun persoonlijk uiterlijk verontschuldigen. ‘Ik moet wel weer naar de kapper hoor...’ of ‘Het is wel een beetje een troep in mijn tasje...’ Toch is niets zonder zin in een damestas, geen voorwerp is zonder betekenis. Voorwerpen voor gebruik: een borstel, sleutels, een telefoon, een agenda misschien. Dan is er de afdeling ‘belangrijke levensthema's’, meestal ondergebracht in een etuitje: geld (portemonnee), gezondheid (pillendoosje), geliefden (fotootjes). En voorwerpen die als een souvenir drager zijn van een bepaalde herinnering of emotie. En dan vind je ook leefgruis: het laagje ondefinieerbaar restmateriaal dat we overhouden terwijl we de uitdagingen van het leven aangaan.

“De kunst van het Damestasjes of Herenbroekzakken lezen zit hem in het herkennen van de patronen. Welke kleur overheerst? Welk voorwerp ligt bovenop? Welke thema's krijgen door herhaling meer nadruk? Wat is verborgen? In zijvakjes zitten vaak nog een paar losse voorwerpjes die er niet gelijk uitkomen, maar wel, op een onbewuster niveau, deel uitmaken van het hele patroon.

“Een interim-manager had een paar schroefjes in zo'n zijvakje zitten. Heel typerend: altijd bereid in te springen als het nodig is. Die je-weet-maar-nooit-voorwerpen duiden vaak op een vorm van dienstbaarheid, die gelijk ook een valkuil kan zijn. Wanneer stop je met energie uitdelen?

“Zeker als er ook nog een zakdoek (emoties), medicijndoosje (gezondheidsproblemen) en een rolletje zoet snoep (instant troost of beloning) in zo'n tasje zit, weet je dat het om een belangrijk thema gaat.”

Waar komt het verlangen eigenlijk vandaan om die Damestasjes te willen lezen?

“De waaromvraag vind ik erg belangrijk: het is niet zomaar een *party trick*. Maar meer een vorm van diagnosticeren. In een andere tak van werk, het journalistiek coachen, maak ik een analyse van de blokkades en kwaliteiten van de journalist die zijn schrijfwerk wil verbeteren. Dat doe ik in dat geval door een serie van zijn of haar artikelen te lezen. Als psychosociaal therapeute begin ik een sessie vaak met het lezen van een Damestasje.

“De interim-manager van de schroefjes heb ik bijvoorbeeld geadviseerd een voorwerp toe te voegen aan haar tas. Een voorwerp dat haar eraan helpt herinneren dat ze voldoende tijd voor zichzelf moet nemen – om uit te rusten. Dat kan net zo goed een lego-poppetje zijn als een kastanje of een kompasje. Als het maar antwoord geeft op haar verlangen om compleet en in balans te zijn.

“Wie consequent teveel met zich meedraagt zou eens kunnen onderzoeken hoe de Voorzienigheid voor ons zorgt als we die Voorzienigheid de kans geven. Leven in vertrouwen kun je ook leren door te ervaren dat het voldoende kan zijn om een schone onderbroek en een tandenborstel bij je te hebben. Niet dat dit mijn ideaal is hoor: Iedereen zit ten slotte weer anders in elkaar en dus is ook elk Damestasje anders en is elke Herenbroekzak anders.”

Tussenkop: Broekzak

Je zegt dat mannen meer meedragen dan we op het eerste gezicht denken omdat ze meerdere zakken vullen. Welk verschil zie je tussen de inhoud van Damestasje en Broekzak? Of is er uiteindelijk geen groot verschil?

“Jawel. Allereerst dragen mannen meer mee dan op het eerste gezicht lijkt omdat ze meerdere plekken benutten. Niet alleen zakken, maar ook handschoenvakjes, fietstassen, aktetassen en palmtopjes of andere *gadgets*. Het opmerkelijkste verschil tussen de externe zielsobjecten van een man en een vrouw is wel dat een man een ander soort zaken meedraagt om ‘er goed uit te zien’.

“Logisch, denk je: mannen dragen minder make-up dan vrouwen. Maar ik vermoed dat een man er op een heel andere manier goed probeert uit te zien dan een vrouw. Vrouwen veranderen zichzelf met make-up en weten hoe ze zich zo van hun beste kant kunnen tonen. Een actieve passiviteit: de vrouw presenteert zich door haar uiterlijk te beïnvloeden. De man presenteert zich juist door zijn waarnemer te beïnvloeden.

“Hij steekt een *multi tool* in zijn zak, om maar eens wat te noemen. Of een robuust zakmes. Veel van die indrukwekkende gereedschappen zijn niet of nauwelijks gebruikt, maar ze moeten wel mee, want ‘je weet maar nooit’.

“Er mocht eens een situatie ontstaan waarin plots kordaat een touwtje moet worden doorgesneden, een appel geschild, een batterijtje verwisseld of een fles ontkurkt, en de man zich in zijn volle glorie kan presenteren.

“Een man voelt zich vaak ook meer gewaardeerd om zijn handigheid dan om zijn uiterlijk, zelfs als hij adembenemend mooi is. Ik ben dan ook heel nieuwsgierig naar wat steracteur Pierce Brosnan in zijn broekzak heeft.

“En: ‘Och ja, dat treinkaartje... Drie jaar geleden voor het eerst met dat kaartje naar mijn vriendin gereden. Goh, zit dat kaartje er nog in...?’ Ja, dat zit er nog in. En het is niet toevallig. Het kaartje is een altaarstuk dat hem bindt aan de liefde, in het zijvakje van zijn portemonnee. *Zij* zal misschien openlijker haar gevoelsband bij zich dragen in de vorm van het spuugdoekje van haar baby (al is de baby inmiddels dertien jaar oud). Of een sleutelhanger die ze aan zijn voordeursleutel draagt. Een fotootje.

Tussenkop: Veel pennen

Wat zit er eigenlijk in het Damestasje van Yoeke Nagel?

“Ik heb al heel lang een degelijk, zwart leren rugzakje. Al drie keer een nieuwe rits in laten zetten. Opmerkelijke zaken die ik in dat rugzakje met me meedraag: een kastanje, die ik vond tijdens de eerste workshop Praktische Magie die ik in Zwitserland gaf. Een nieuw begin, die kastanje, nog onzichtbaar, maar toch een boom in wording. Ook een stukje olijfhout dat ik met mijn geliefde vond achter een kapel in een verlaten dorp in Spanje, waar we boventonen hoorden en vervolgens zongen. Hoop. Vertrouwen op het goddelijke. Ook een ingenieus waterpasje dat ik vergat op de rand van de vouwwagen te plakken. Om me eraan te helpen

herinneren dat er een tijd is voor werk en een tijd voor ontspanning, genieten. Balans. Evenwicht.

“Veel pennen. Maar ja, ik ben tenslotte ook journalist en ik wil me uiten, ik wil vertellen, vertalen, uitleggen, aanwijzen, verklaren, vragen. Sommige pennen zijn onherstelbaar stuk, maar horen al zo lang bij me dat ze op eigen kracht uit mijn tas zullen moeten ontsnappen om van me af te komen.

“Een kompasje met een luchtbel. Gekregen van een dierbare lerares. Om me deemoedig te houden: ik verdwaal toch en heb daar vaak nog schik in ook. Zoeken is nu eenmaal vaak leuker dan vinden.

“Een flesje *Rescue*-spray, omdat ik best avonturen wil, maar soms ook heel bang ben, en wat extra vertrouwen nodig heb. Een vieze zakdoek. Emoties. Los geld. Een portemonnee, gevuld met bonnetjes, briefjes, losse oorbellen van mijn dochters, vervoersbewijzen. Geeft het beeld van mijn financiële chaos en van het waarde hechten aan andere zaken dan geld.

“Een potloodje omwikkeld met een touwtje, een droedel van mijn geliefde. Een borstel, natuurlijk, want als zelfstandig werkende is omgaan met je eigen kracht altijd een thema. Verder de gewone dingen. Agenda, telefoon, postzegels, condoom, lippenstift (gebruik ik nooit, maar geeft toch het gevoel ‘vrouw van de wereld’ te zijn), blikje kruidenthee, mini Tarotkaartjes, tekenpincet, *teatree*-olie, parfum, aansteker (Huh? Oh ja, voor kaarsjes). En heel veel leefgruis...”

Yoeke Nagel schreef o.a. *De magie van het huishouden* (Forum, 2007). Oktober 2008 verschijnt haar boek *Damestasjeslezen* bij A3 Boeken. Voor Damestasjeslezen, individuele begeleiding en coaching, kijk op www.yoeke.com. Op www.bagladies.nl worden al sinds 2002 kiekjes verzameld van de inhoud van tassen uit alle delen van de wereld. Op zondag 11 januari organiseert A3 Boeken een orakeldag, met damestasjeslezen en consulten van Linda Wormhoudt (Lapland VA 2-2008). T 0545 48 11 40 www.A3boeken.nl.

QUOTES:

“Mannen zijn net eekhoorntjes: overal ligt wel wat.”

“Een doorsnee man gebruikt geen tasje, maar propt de broekzakken vol met onmisbare voorwerpen.

“Als een vrouw toe is aan een nieuwe fase in haar leven, zal ze ook een andere tas willen. Ook als de oude nog prima meekan.”

“Opmerkelijk hoe bomvol alle tasje zitten met voorwerpen die er ‘toevallig’ in terecht zijn gekomen.”